

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

Évi 170.— L., félévre 95.— L.
Egyes szám ára 4.— L.
Külföldre egész évre 270.— L.

FŐSZERKESZTŐ:

GYALLAY DOMOKOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Strada Baron L. Pop (v. Brassai-utca)
5. szám.

Megjelenik minden szombaton.

A csillagok utjainak tudósa.

A németországi *Regensburg* városában november 15-én fényes ünnepeket tartottak annak emlékére, hogy most 300 éve halt meg a városban a tizenhatodik század legnagyobb csillagásza, *Kepler János*. *Kepler* azon tudósok közé tartozik, akiknek munkája ma is értékű és nevük kitörülhetetlenül be van véve az emberi művelődés történetébe.

1571-ben született a *Würtemberg* tartományban, mint egyszerű zsoldos katonája gyermeke. *Kepler* gyenge, beteges gyermek volt. Súlyos vesebetegséggel és a vesebetegség által okozott látásvesztéssel is meggyengült. Szorgalmas, eszes gyermek azonban ennek ellenére kitartóan tanult. 17 éves korában a *tübingeni* egyetemre került, ahol lutheránus papnak készült. Itt ismertkedett meg a csillagászat tudományával.

Abban az időben nagy vita folyt arról, hogy vajjon

a *Nap* és a többi égitestek keringenek-e a *Föld* körül, vagy pedig a *Föld* kering a *Nap* körül? *Kepler* mint egyetemi hallgató *Kopernikus* nevű tudós hívéül szegődött, aki azt állította, hogy nem a *Föld* a világ közepe, hanem a *Föld* bolygó és a többi bolygókhoz hasonlóan a *Nap* körül kering. Az egyházak abban az időben üldözték *Kopernikus* tanításait, mert nem tartották az emberi természettel összhangban és az egyház tanáival összeegyeztethetőnek azt, hogy ne a *Föld* legyen a világ

közepe. *Kepler* tehát felfogása miatt összeközlésbe került egyházával és abba kellett hagynia papi pályáját. Jól tudta, hogy az igazság az ő oldalán van és azt nem akarta feladni. A tudós ifju ezért 22 éves korában tanárai ajánlatára a *gráci* lutheránus gimnáziumhoz került tanárnak. Itt kezdődött *Kepler*

szenvetésekkel teli élete. A vallásüldözések miatt *Kepler* menekülnie kellett *Gráchból*. Az az ifju, akinek egyháza még urvacsorát sem akart adni tudományos elvei miatt, hűen kitartott egyháza mellett s inkább választotta a száműzetés keserű kenyérét, de nem lett hitehagyott.

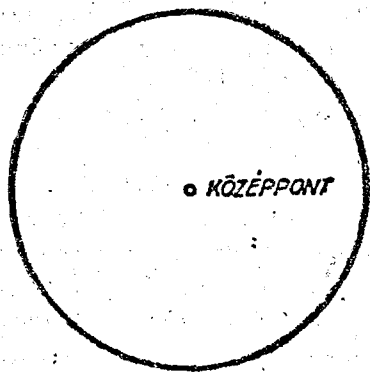
A bujdosó *Kepler*nek *Magyarország* földje nyújtott menedéket. *Magyarországon* talált *Kepler* otthonra addig, amíg az ausztriai üldözések véget értek.

1600-ban *Kepler* Prágába költözött s később *Rudolf* császár udvari csillagásza

lett. Tudományának híre ekkor már az egész művelt világon elterjedt. Amint emelkedett és haladt a tudományos sikerek terén, olyan mértékben romlott egyéni helyzete. Fizetését nem kapta rendszeresen, családjával együtt valóságosan éhezett. Közben anyját, az akkori idők babonás felfogása szerint boszorkánysággal vádolták és ez sok lelki és testi szenvedést okozott *Kepler*nek. 500 kilométer hosszú utat tett meg gyalog, hogy anyját az elégetéstől megmentse. Utolsó pillanatban érkezett, anyja

Kepler János.

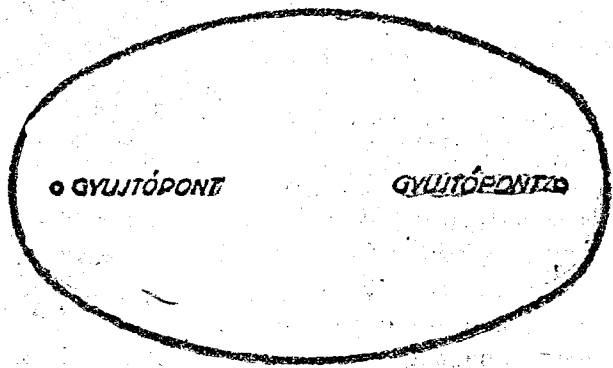
KÖR

már a kinzókamarában volt. *Keplernek*, mint császári csillagásznak akkora tekintélye volt, hogy anyját kiszabadította a hóhér kezei közül.

1630-ban *Regensburgba* ment, hogy az országgyűléstől 12 ezer forintra rugó, elmaradt fizetésének kiutalását kérje. A testileg, lelkileg megtört *Kepler* az ut fáradalmi következtében súlyosan megbetegedett és *Regensburgban* meghalt. Még sirja sem maradt fenn az utókor számára.

Kepler mindenidők legnagyobb tudósai közé tartozik. A természetten különböző ágai-ban, különösen a fénytannban végzett értékes kutatásokat, a mennyiségtan és csillagászat tudományában pedig alapvető igazságokat állapított meg.

Kepler állapította meg, hogy az égi bolygók milyen alakú pályán keringenek a *Nap* körül. A csillagászok *Kepler* fellépéséig azt állították, hogy a bolygók pályája *kör* alakú. *Kepler* számította ki, hogy a bolygók pályája

ELLIPSZIS

nem *kör*, hanem kissé megnyúlt, tojásdad alakú. Ezt a formát *ellipszisnek* nevezik. Az ellipszisnek nincs egy középpontja, mint a körnek, hanem amint a mellékelt képről látszik két gyújtó pontja van. *Kepler* bizonyította be első törvényével, hogy a *Föld* és a bolygók olyan ellipszis alakú pályán keringenek a *Nap* körül, amelyiknek egyik gyújtópontjában a *Nap* áll.

Kepler tudományos tételeinek segítségével a csillagászok a legesodálatosabb számításokat és jóslásokat végezhetik.

Kepler szerencsétlen, vértanu életet élt. Elismerés, dicsőség életében nem jutott osztályrészéül. Most halálának 300 éves fordulóján az egész tudományos világ kegyelettel ünnepelte meg a nagy tudós emlékét. A *tübingeni* egyetem pedig csillagvizsgáló intézetet építtetett és azt *Keplerről* nevezte el.

A csillagok utjainak tudósa halála után 300 évvel így nagy munkájához méltó emléket kapott.

Két esztendő mérlege.

A tordai és aranyosszéki magyarság képviselője *Barabás Béla* most tartotta meg *Tordán* képviselői beszámolóbeszédét. Megjelent a tordai gyűlésen dr. gróf *Bethlen György* az Országos Magyar Párt elnöke is és Aranyosszék és Torda magyarságának színe-java.

Lőrinczy Dénes tagozati elnök megnyitóbeszéde után gróf *Bethlen György* emelkedett szólásra. Beszédében bírálta a Maniu-kormány kétéves működését és megállapította a két évről felállított mérlegében, hogy a magyarság sorsa Maniuék kormányzása alatt nem javult.

— Azért támadnak bennünket, — mondotta *Bethlen György* gróf, — mert panaszokkal jelentünk és jelenünk meg a Nemzetek Szövetsége előtt. Azt a néhány panaszt is azonban, amikkel odafordultunk, akkor adtuk be, amikor azokkal már mindenféle kormány-nál végigkilineseltünk, minden itthoni, törvényes forumnál és a törvényhozó testületnél eljártunk s amikor már semmi reményünk nem maradt arra, hogy az ország kormányától vagy illetékes forumaitól elintézését vár-hassunk. Sőt azt mondhatnám, hogy inkább későn tettünk meg több panaszt, mert mire

odaérkeztünk, itthon már befejezett tények maradtak mögöttünk, az események meghaladták a panaszolt tényeket.

— Az alaphangja a román lapok és politikusok támadásainak az: micsoda hálátlan-ság tőlünk ilyen hangnemnek a használata, amikor sehol a világon ilyen jó dolguk a kisebbségeknek nincs, mint nekünk. Maniu előbbi miniszterelnök ur, amikor a kormányelnöki székéből elbucszott, meglegedetten tett olyan kijelentést, hogy itt már semmi ok nincsen panaszra, sőt mintegy *a világ elé állította példának a mi helyzetünket, hogy mások részéről is ilyen elbánásra tarthatnak igényt a kisebbségek.* Ezzel a beállítással alkalmasnak kínálkozik szembeállítani egyik román kormányfőfiunak, a ma is miniszter Manoilescunak azt a tanulmányát, amelyben kimutatja, hogy a gazdasági helyzet sülyedésének egyik főoka a túlzó nemzeti elfogultsággal végrehajtott agrárreform s az a nacionalizálási politika, amely a pénzügyi helyzetet sodorta oda, ahol ma van.

— Nem is én mondom ezt, hanem a román közéletnek egy szakembere állapította meg.

Nem vitát akarunk folytatni, amikor a hálátlanságról beszélő kijelentésekre megjegyzéseket teszünk, hanem tényeket leszögezni. A tények erejével megvilágítani a valóságot azért, hátha jobb belátásra sikerül birni azokat, akik erre illetékesek. Nézzünk meg pár példát. A telepesektől elvették néhány holdas földbirtokait, éppen Tordamegyében is. Azt a vajmi kevés kártérítési összeget is, ami a kár megtérítésének egyáltalán nem mondható, a nemzetközi fórum ítélte meg részükre. Ugyanakkor a nyugati megyékbe, ahol magyar lakosság van, amelynek földet kellett volna adniok, odatelepitenek másokat. *Oda szabad telepíteni, itt elveszik a telepesekenek az aranykoronákkal megfizetett huszholdas és még kisebb földjeiket, azon a címen, hogy a telepítés nem helyes.*

— De ahova ők telepítenek, ott ezeket az új lakosokat mentesítik a községi taxák fizetése alól, ami azt jelenti, hogy az összes községi terhek viselését, ez új lakosok helyett is, a régi magyar lakossággal fizettetik. Ki-ki elbíráhatja, hogy ez az eljárás mennyiben felel meg az igazságnak és a jogegyenlőség elvének. 1848-ban behozták a köztchervisélést, azóta ez az első eset, hogy a tcherviselés alól kiváltóságos helyzeteket és rétegeket teremtenek.

Az új közigazgatási törvényről beszélve, megállapíthatjuk, hogy néhány tanácsost sikerült tényleg beválasztani közülünk is a tanácsokba, a békének az érdekében lemondottunk olyan helyekről a városokban, amelyekre igényt tarthattunk volna, — amit hibáztatni is lehetne, — de nem hozott örömet néhány embernek a bejuttatása, mert ezt a vajmi kis autonómikus jogot is megbánták utólag, és amint tudjuk, *a közigazgatási törvény módosításában a kormányközegek mostani nagy hatáskörének a kiszélesítése következik, az ugynevezett önkormányzati testületek rovására.*

Meg kell említeni azt is, hogy amikor a kisebbségi iskoláink kiéheztetésével az állami iskola egyeduralmát erőszakolják a magyar lakosság körében, ezekben az iskolákban olyan tankönyveket tanítanak, melyekben versek és egyéb közlemények *ugy beszélnek a magyar nemzetről, mintha a világ legutolsó nemzete volna.* Amikor a parlamentben is felolvastuk ezeket a minket gyalázó szemelvényeket, lehurrogással és újabb gyalázkodással válaszoltak.

— Amiről Maniu volt miniszterelnök ur beszél, mint vivmányokról, azok csak apró morzsák. Másfél-kétmilliónyi népnek az életét nem lehet morzsákkal rendezni. És mi nem is fogunk morzsákkal megelégedni.

Bethlen gróf beszédének abban a részében, amelyben a parlamentet megnyitó trónbeszédet bírálta a következőket mondotta:

— A kisebbségi törvény előtt az az akadály állott a múlt években, hogy *amíg régens-tanács volt, addig az alkotmánytörvényt nem lehetett módosítani* s a kisebbségi törvény az alkotmánytörvénynek bizonyos módosítását igényli. Most *nincsen semmi akadály már, de ez a trónbeszéd nem tartalmaz még csak ígéretet sem, hanem egy mondatban mond annyit, hogy ugyanolyan bánásmódban lesz részünk, ugyanolyan jóakaratra és igazságosságra számíthatunk, mint eddig, az alkotmánytörvény keretein belül.*

— A legmélyebb tisztelettel Öfelségo iránt és tisztelettel a kormányzat iránt is, meg kell mondanunk: *odajutottunk, hogy ezt az ígéretet majdnem gunynak kell vennünk.*

Ha csak olyan bánásmódot helyeznek kilátásba, mint amilyenben eddig részünk volt, akkor jobb lett volna a trónbeszédből ezt a mondatot is kihagyni.

Beszélt ezután az elnök a súlyos gazdasági helyzetünkről, amit *nem szabad a kétségbeesésünkkel tetőzni, hanem a kitartással keresztül gácolni*. E sivár helyzetben nem hajtjuk meg a fejünket — fejezte be beszédét — a mostoha sors előtt, amilyent még sohasem értünk s amilyent nem is hittünk volna lehetségesnek, hanem éppen ez a sors kell, hogy arra a kitartásra buzdítson, amiben megtaláljuk a jobb jövő zálogát.

Bethlen gróf beszéde óriási hatást váltott ki a jelenlevők lelkében. A gyűlés magyarsága egyhangulag megállapította, hogy *Bethlen* gróf igazságos mérleget állított fel a *Maniu*-kormány kétéves működéséről.

Bethlen után a magyarság ősz képviselője, *Barabás* Béla tartotta meg nagy tetszés nyilváníatások között beszámolóbeszédét. Az ősz politikus beszédéből nagy erővel esendült ki az ősi ige: *Ne bántsd a magyart!*

K Ü L F Ö L D

Mussolini háborútól tart. Az olasz nemzet kiváló politikai vezére egy angol ujság tudósítójának tett nyilatkozatában fejezte ki ezt az aggodalmát. Szerinte a békeszerződésekkel teremtett helyzet folytán Európa két táborra szakadt. Egyik a legmerevebben ragaszkodik a helyzet fenntartásához, a másik — Olaszországgal az élén — a békeszerződések aránytalanságait revízió útján akarja enyhíteni, de Mussolini szerint nincs remény a vilás kérdéseknek békés tárgyalások útján való megoldására. Ez az oka az általános s mind nagyobb mérvet öltő fegyverkezésnek, hiszen egyik állam sem akarja, hogy ha majd üt az óra, ne győzelemmel kerüljön ki az összeütközésből. Ezért kell Olaszországnak is készülődnie, bár mindent elkövet a fegyverkezési verseny megszüntetésére.

Elég szomorú képet ad az olasz miniszterelnök a világpolitikai helyzet képéről. És mellette szól, hogy az épen most megint tanácskozó leszerelési konferencia semmi olyan határozatot nem hozott, amelynek a fegyverkezés valóságos csökkentése volna a következménye. A német, olasz stb. ilyen irányú javaslatokat a bizottság többsége egymásután mind le-

szavazta, bár elfogadták azt az orosz indítványt, hogy a tengeri haderőket nemcsak korlátozni kell, hanem ezen a téren is le kell szerelni — de csak azzal a módosítással, hogy ennek akkor kell történnie, ha lehetséges. Vagyis az indítvány elfogadása nem jelent semmit.

Viszont talán még sem olyan sötét a jövő, amilyennek Mussolini látja. Briand francia külügyminiszter egy legutóbb tartott nagy beszédében kifejtette, hogy a békeszerződések rendelkezései adnak lehetőséget a revízióra. Igaz, másnap ellentmondott ennek a kijelentésnek, Tardieu francia miniszterelnök. Ez érthető is, hiszen a békeszerződéseknek ő volt az egyik főmestere. De ez az ellentmondás nem változtat azon a tényen, hogy a revízió gondolata már Franciaországban is eljutott a kormányférfiakig.

A lengyel választások. Sok izgalom és véres összetűzés után megejtették a lengyel választásokat. Eredményük szerint a kormánypárt, a Pilsudszky tábornok pártja, a 444 mandátumból 248-at nyert, tehát megvan — most először — a parlamenti többsége. — Viszont arra nem elég a többség, hogy keresztül vigye az alkotmány megváltoztatását, amit Pilsudszky meg akar valósítani.

Ehhez kétharmad többség kell. Így most sem lehet nyugodt alkotmányos életre számítani Lengyelországban.

Indiai kongresszus. Londonban maga György király nyitotta meg azt a nagyszabású tanácskozást, melynek célja India alkotmányának és az angol birodalomban való helyzetének rendezése s megállapítása volt. A tanácskozáson résztvettek az indiai államok, valamint Angolország kiküldöttei. Az eddigi tanácskozások arra mutatnak, hogy India mint önálló birodalom lesz része az angol világbirodalomnak, de az egyes indiai államok egymásközt megtartják függetlenségüket. Természetesen, hosszú, talán évekig tartó tanácskozások fogják megelőzni a végleges megoldást, mert a kérdés nagyon bonyolult és nagyon sok életbevágó érdekellentétet kell megszüntetni, vagy áthidalni.

Hamis hírek terjesztője. Minduntalan bejárja a világot az a hír, hogy Ottó királyfi el fogja foglalni a magyar királyi trónt. Emiatt a kisantant államok kérdést intéztek a napokban a belga kormányhoz, mert a királyfi most Belgiumban tartózkodik. Most egy cseh ellenzéki ujság megírta, hogy ezek a hírek nem igazak. Benes cseh külügyminiszter terjeszti őket, hogy nyugtalanságot keltsen.

A magyar miniszterelnök Berlinben. Bethlen István magyar miniszterelnök november hó 20. napján két és fél napi tartózkodásra Berlinbe utazott. — Utazásának célja a hivatalos jelentés szerint a két állam gazdasági kapcsolatainak szorosabbá tétele.

Repülőposta Anglia és Amerika között. A jövő év tavaszától kezdve rendes repülőpostajarat fog közlekedni Anglia és Amerika között s nem csak leveleket és csomagokat fog szállítani, hanem utasokat is. A közbeeső oceáni szigeteken a gépek le fognak szállani s ez nagyban meg fogja erősíteni az utazás biztonságát. — Egy-egy utazás három napig fog tartani.

Belpolitikai hírek

Megnyílt a parlament őszi ülészaka. A parlament megkezdte munkáját. A kamara és a szenátus megválasztották tisztviselőiket. A kamarában öt, a szenátusban hat alelnököt választottak. Az összes tisztségeket nemzeti párti politikusokkal töltötték be. A parlament tárgyalásain megjelentek a liberális és Avarescu-párti képviselők és szenátorok is. A választások, különösen a kamarában nagy izgalmak között folytak le.

Botrányos vita folyt a szenátusban a patriarcha fizetése körül. A szenátus egyik ülésén az elnök közölte a munkaügyi miniszter átíralát, amelyikben a miniszter arra kéri a szenátorokat és képviselőket, hogy egyszeri napidíjukról mondjanak le a munkanélküliek javára. — Stefan Joan liberális szenátor durva hangú beszédben tiltakozott a javaslat ellen. Beszé-

dében kifejtette, hogy több előkelő, román közéleti férfiú, mint például Miron Cristea patriarcha, kétféle fizetést is huz, tehát úgy illik, hogy ezek fizésék meg a munkaügyi miniszter által kért összeget. Miron Cristea válaszában tiltakozott a vád ellen s kijelentette, hogy jelenleg „csak” 83 ezer lej havi nyugdíjat élvez. A botrányos vitának Costachescu alminiszter felszólalása vetett véget, aki bejelentette, hogy a kormánynak ez a kérése csak ideiglenes intézkedés jellegű, mert törvénynyel fogják szabályozni a munkanélküliek segélyezésének kérdését.

Avarescuk támadják a kormányt. Az Avarescu-párt Kolozsváron népgyűlést tartott. A gyűlés mindvégig izgalmas hangulatban folyt le. Braescu volt avareszkánus képviselő rablóknak nevezte a mostani minisztereket. Spenscanu szemére vetette Maniunak, hogy megesalta az erdélyieket. Bornemissa a volt avareszkánus miniszternek, Gogának érdemeit dicsőítette és Maniut szidta. Elmondotta, hogy Goga átszökött a háboru alatt a Regátba és Avarescu oldalán harcolt az erdélyi románok fészabeditásáért. Maniu ellenben a magyar hadseregben szolgált. — Végül Avarescu ígért minden jót az egybegyűlteknak. — A gyűlést különben mindjárt az elején kellemetlen eset zavarta meg. A pártvezetőség számára készített állvány leszakadt, nagyobb szerencsétlenség azonban nem történt.

* HIREK *

Van-e amerikai magyar ismerőse? A nagy magyar toborzást az idén is megejtjük. Levelezőlapokat küldünk szét, hogy barátaink, hűséges támogatóink új előfizetőket jelenthessenek be vagy mutatványszámot kérhessenek arra érdemes emberek számára. *Toborzó levelezőlapjainkon kérdést intéztünk az iránt, hogy lapunk barátjainak van-e amerikai ismerőse? Bizalommal kérjük ennek a rovatnak a kitöltését. Célunk az, hogy amerikai magyar testvéreinknek is küldjünk mutatványszámokat, hátha sikerül őket is nagyobb számmal megnyerni a magyar közöség szent ügyének!*

Kényszer jótékonyosság a trafikokban. A cigaretta és dohány csomagokra, továbbá a váltóúrlapokra 1 lejes segély bélyegeket ragasztottak. A trafikosok állítása szerint a monopól igazgatósága rendelte el ezt a különös árdragítást.

Merényletet követtek el két vonat ellen. Beszarábiában Balti városánál sziklát gördítettek a vasuti sínekre. A személyvonat vezetője idejében észrevette a sziklát és lefékezte a vonatot. — Barlad és Galac között egyik személyvonatra többször rálöttek, a golyók a vonatnak több ablakát betörték.

Követésre méltó példa. Magyarországon az esztergomi alispán felhívást bocsátott ki a megye polgármestereihez, a főszolgabírókhoz, jegyzőkhöz és a helyi inséghizottsághoz, hassanak oda, hogy a mai nehéz időkben a városokban és községekben tervnyázó mulatozások, hangos táncmulatságok ne legyenek.

Az erdélyi katolikus státus közgyűlése

Az erdélyi katolikusok püspökválasztó joga

November hó 20-án tartotta meg szokatlan érdeklődés mellett évi rendes közgyűlését az erdélyi róm. katolikus státus, melyen gróf Majláth erdélyi püspök elnökölt.

A közgyűlésnek kiemelkedő pontjai voltak, melyek fontosságuknál fogva e közgyűlést jelentőségben jóval súlyosabbá tették az előző évekéinél. A státusi középiskolák átszervezése körül mély és beható vita folyt, s bár minden érdek tiszteletreméltó érvekkel harcolt, meg kellett végül is hajolnia ama kényszerű tény előtt, hogy a státus a maga erején csak három középiskolát tarthat fenn. A többi négy csak a körzetek társadalmának áldozatkészségéből maradhat fenn. Egy másik fontos kérdése volt e státusgyűlésnek a szervezeti szabályzat elkészítése, melynek tervezetét az igazgatótanács bemutatta. E körül is hosszas és rendkívül tanulságos vita kerekedett, mely alkalmat adott annak megállapítására, hogy az erdélyi katolikus közvélemény féltő gonddal és szívósan ragaszkodik évszázados önkormányzatához (autonomia). Ez az önkormányzat ma erős védőbástyát jelent ugy-a fajtság, az anyanyelv, mint a kultúra szempontjából. Az erdélyi katolikusok végre ráeszméltek a státusi önkormányzat nagy jelentőségére. Ez a ráeszmélés nem kis öntudatot és önbizalmat képes a lelkekbe önteni és a kisebbségi sors nehéz napjaiban az élethez való ragaszkodás, s a biztosított jogok igénylésének erejét kölcsönzi a csüggedő kisebbségi magyar léleknek. A szabályzatot különben, mely az egész státusi szervezet lényegét magában foglalja, a státusgyűlés elfogadta.

A szervezeti szabályzat tárgyalása vetette fel a státusgyűlés legérdekesebb és valóban legfontosabb kérdését: a státus püspökválasztó, illetőleg püspökjelölő jogát. A státusgyűlés tudatában mélyen benne él, hogy miért kívánja ezt az évszázados jogot ma feleleveníteni, mely jog 1827 óta, az akkori abszolutisztikus államhatalom minden önkormányzati megmozdulást csirájában elnyomó erőszakossága miatt mai napig szünetel. A dr. Biró Vencel jeles történetírónk tollából a napokban megjelent e tárgyú tanulmány kétségtelenné teszi e jog fennállását; a státusgyűlés tehát nem új jogot kíván, hanem régi jogának felélesztését, melyet 1713. óta gyakorolt. Minden törekvés, mely a nagy közületek egyrészének szabad életműködését, s a saját sorsa fölött való szabad elhatározás lehetőségét biztosítja, egyben a nagy egésznek is használ. Az erdélyi katolikusok önkormányzati életéből hiányzott és ma különösképen hiányzik ez a jog, mert semmivel sincs biztosítva az ellen, hogy egyházmegegyésének jövendő püspökei bele tudnak-e, vagy épen bele akarnak-e illeszkedni ebbe az évszázados önkormányzatba.

Ez a státusgyűlés felemelő bizonyosságát adta az évszázados joghoz való ragaszkodásnak és minden romániai keresztény magyar embernek szívből kell kívánnia, hogy a kath. státusnak e jog visszaszerzéséért megindított küzdelme eredményes legyen. Tudjuk, hogy a sajátos viszonyok nem nagyon kedveznek ma egy ilyen alapjában méltányos és jogos törekvésnek, de küzdeni kell s a küzdelem győzelemmel fog végződni.

Rendezik a postatakarék-pénztári betétek ügyét. A posta vezérigazgatósága rendeletét adott ki a magyar postatakarék-pénztári betétek ügyében. A postavezérigazgatóság felhívja az összes román állampolgárokat, akiknek a magyar postatakarék-pénztárral szemben követeléseik vannak, hogy okmányaikat a betétek rendezése céljából nyújtsák be a legközelebbi postahivatalhoz. Az okmányokhoz állampolgársági bizonyítványt kell mellékelni. A postahivatalok mindenkit kötelesek kimerítő felvilágosításban részesíteni.

Veszedelemes tüzet okozott egy maeska. A dunántuli Nak községben Kovács János neki kereskedő égő cigarettáját a pulton hagyva, pár percre kiment üzletéből. Ezalatt a boltban levő maeska felmászott a pultra és az ott felhalmozott gyufaskatulyákat rádöntötte az égő cigarettára. A gyufaskatulyák lángot vetettek s pillanatok alatt tűzbeborult az egész üzlet. A tüzet csak nagynehezen lehetett elfojtani.

Modern kulturéletünk jelensége a chronikus székrekedés. Orvosi tanácsra vegyen be este 2-3 szem Artin dragéet és a reggeli normális ürülésnél eszébe sem fog jutni, hogy hashajtót vett be.

Olvasóink figyelmébe!

Mult számunkban „Karácsonyi előadások“ című cikkünkben olvasóink figyelmébe ajánlottuk Csürös Emilia: *Gyermekszindarabok és köszöntők* című könyvét. A cikkből tévedésből kimaradt az, hogy a Magyar Nép előfizetőinek a fenti könyvet 80 lej bolti ár helyett 60 lejért küldjük. A pénz előzetes be- küldésével megtakarítjuk az utánvételezési költséget, mely egy könyv szállításánál 18 lejbe kerül.

Add meg a léleknek ami a léleké! A tél nehéz gondokkal köledik felénk, nagy lelki megpróbáltatások várnak reánk. Aki nem védekezik a gondok hatalma ellen, az meggyöngül lelki erejében, nem lesz képes az élet-harc további próbáira. Üdülés, táplálék kell a léleknek is, most a nagy válságok idején inkább, mint valaha. Ezt a lelki üdülést és lelki táplálékot akarjuk nyújtani olvasóinknak az alábbi füzetek tartalmában. •Aki mind a tizenöt füzetet megrendeli, 65 lejtt, aki tizet kiválaszt magának, 15 lejtt fog beküldeni kiadóhivatalunknak. A füzetek tartalmát egyszer már ismertettük, most újra emlékezetbe idézzük.

1. *Mesemondó.* A legszebb magyar mesék gyűjteménye, melyet nemcsak ifjuságunk, hanem a felnőttek is gyönyörűséggel olvashatnak. — 2. *A fogoly katonája* című egy csomó nagyon szép verses történetet tartalmaz. — 3. *Petőfi Sándor* legszebb verseit találjuk a harmadik füzetben. — 4. *Attila*, a hunok királya. A magyarral rokon hun nemzet nagy királya, az "Isten ostora" van ebben megénekelve szép regékben. — 5. *Árpád*, Álmos fia. A honfoglaló magyar vezér dicső alakjához fűződő mondák gyűjteménye. — 6. *Tatárak torkában.* A szomorú emlékü tatárjárás van megírva benne színesen és érdekesen. — 7. *Garay János verseiből* a hősökre és királyokra vonatkozó legszebb költemények vannak összegyűjtve ebben a füzetben. — 8. *Házi kincstár.* A mindennapi életben szükséges sok-sok hasznos dolgot tanulhat ebből az olvasó, mind olyant, amit a falusi ember okosan használhat föl. — 9. *Bellehemes játék.* A pusztulásnak indult szép bellehemes játék újítja fel ez a füzet, melyben a régi bellehemes énekek is

Segítsünk csángó véreinken!

A moldovai csángó vidéken levő *Bogdánfalva* becsületes csángó népét nagy csapás érte. Egy sötét este, szélviharban tűzvész ütött ki a faluban. Pillanatok alatt több ucca házai lángban állottak. Hatvan család háza és gazdasági épületei semmisültek meg a borzalmas tűzvészben.

A *Bogdánfalván* élő csángók hozzánk, erdélyi véreikhez kiáltanak segítségért. Tudjuk, hogy ma a gazdasági viszonyok rosszak, de fillérei mindenkinek vannak. Felhívást intézünk tehát olvasóinkhoz, juttassák el a „Magyar Nép” kiadóhivatalába adományait a bogdánfalvi tűzkárosultak javára. Az adományokat lapunkban nyugtázni fogjuk.

benne vannak. — 10. *Három tenger partjai között.* Magyarország fénykora, Nagy Lajos király kora elevenedik meg színes képekben. — 11. *Néhai való, jó Mátyás királyról* szóló szép történetek és versek dicsőítik ezt a nagy magyar királyt. — 12. *Az utolsó golyó.* Zeyk Domokos hősi halálának történetét mondja el ez a gyönyörűen megírt elbeszélés az 1848-as erdélyi harcokkal kapcsolatban. Kossuth Lajosról is van egy rész a füzetben. — 13. *Kisgazda gyarapodása baromfitenyésztéssel* címen nagyon érdekesen és tanulságosan van megírva a baromfitenyésztés és annak haszna. — 14. *Jakab Ödön* verseiből a legszebbeket kapja az olvasó. Megható, szép költeményeket, melyekkel Székelyföldnek ez a nagyevű szülöttje oly mélyen hozzá tudott férni népünk lelkéhez. — 15. *Nevecsünk.* Jobbnál jobb adomák, nagyon gondosan összeválogatott tréfák gyűjteménye. A megrendelések megkönnyítésére az idén is postautalványokat fogunk kiküldeni.

Egy magyar mérnök nagy-szerű találmánya. Tihanyi Kálmán Angliában élő, volt magyar tiszt repülőgépet talált fel, amely egészen magára hagyatva minden közvetlen vagy közvetett vezetés nélkül felbocsátható ellenséges

repülőgép ellen, ennek minden mozdulatát nyomon követi s ha bizonyos közelségbe jutott áldozatához, felrobbantja hatalmas robbanóanyag rakományát. — Utasfülkéje vagy alváza nincs és így bármely bombavetőnél gyorsabban repülhet s véreb módjára üldözi prédáját, amely hiába változtatja irányát és magasságát, az automatikus ellenség nem nyugszik addig, amíg el nem pusztította ellenfelét. A gépet nem befolyásolják rossz látási viszonyok, eső vagy füstfelhők, sőt éjjel is használható tehát az utolsó évtizedek legfontosabb aviatikai találmányának tekinthető. Békés célokra is szolgálhat, így például elhárítja az összeütközést a repülőgépek vagy a hajók, vonatok, esetleg autók között is.

Nagy zivatar volt Kolozsváron. Az Európában uralkodó zivataros időjárás Erdélyben is több helyen okozott károkat. Kolozsváron november 23-án délután villámlás és dörgés kíséretében jégeső volt. A nagy szélvihar a házak fedeleiben okozott jelentékeny kárt.

Szellemileg és testileg kimerültek a leggyorsabban úgy szerzik vissza frissességüket, ha a reggeli és uzsonnatejhez 2-3 kávéskanál Ovomaltine-t tesznek.

Zsufolt vonaton, villamoson üdit és fertőtleníti az Anacot pasztilla. Egy fiola ára 37.— lej.

Szerencsétlenség a bányában. A szilágymegyei *Csaholy* község kőbányájában halálos szerencsétlenség történt. *Varga Márkus* bányamunkás köfejléssel foglalatzkodott. Munkaközben a bányája egy része beomlott és Vargát eltemette. Mire a kő alól kiszabadították, halott volt.

Tüzeset Magyarókeréken. A kalotaszegi Magyarókeréken korcsmai verekedésből keletkezett haragjában *Negru George* felgyújtotta *Popa Péter* bírósíjűjét. A tűz átterjedt a szomszédos gazdák épületeire is. Három román gazda terményei és gazdasági épületei estek a tűz martalékául. A kár negyedmillió lej.

Vérszegények, sápadtak, étvágytalanok, legyengültek gyakori fejfájásban, tüdőhurutban szenvedők kérjenek ismertető füzetet a **dr. Földes-féle Ferrol Vastáplikórról.** Mindenkinek teljesen díjmentesen küldi **dr. Földes** gyógyszerháza és vegyészeti laboratoriuma **Arad, Str. Eminescu 24. sz.**

Tüdőbetegek kérjenek ismertető füzetet az **Oláh Károly** plebánus ur által feltalált kiváló hatású **Antiphtysin** államilag engedélyezett tüdőbaj elleni gyógyszerrel. Díjmentesen küld az egyedüli készítő **Osváth Gyógyszertár, Târgu-Mureş-Marosvásárhely.**

Művelődési mozgalmak

KETTŐS ÜNNEP SZIGETFALUN. A bánáti ref. egyházmegyében levő szigetfalui templomnak most ünnepelték meg 60 éves fennállásának emlékét. Ugyanakkor felavatták a templom kertjében felállított hősök emlékművét. — Az ünnepélyen *Pálur István* lippai lelkész tartott ünnepi beszédet. Beszédében rámutatott arra, hogy az áldozatosság nemzeti fennmaradásunknak egyik legfontosabb tényezője. Az ünnepség után a református parókián szeretetvendégség volt, amelyen a nőszövetség tagjai *Bodnár Lászlóné* helybeli tiszteletesasszony vezetése alatt látták szívesen a jelen volt vendégeket. Délután az iskolában ünnepély volt a következő műsorral: „Mester, a bösz vihar dühöng“ c. dramatikus költeményével ragadta el a lelkeket *Deézi V. Anna* tanítónő ének- és harmónium kíséret mellett. Szólóéneket *Kovács Imre* adott elő szép bariton hangján. Majd nagy hatással szavalta el *Zöld Mihály* ref. esperes-költő: „A görbedi lévita“ c. alkalmi költeményét *Nia Erzsébet*. Kedvesen szavaltak még *Vass Béni*, *Gruda Piroška*, *Molnár Lidia*, *Szabó Sándor*, *Dudás Erzsébet*, *Kerekes János*. E kettős ünnep rendezésében *Bodnár László* helybeli lelkész, *Deézi V. Anna* tanítónő, a presbiterium s különösen a nőszövetség áldásosan működtek közre.

Czelnai

szakácskönyve

Cukrászat és hideg büfé
150.— lej

leszállított áron kapható a

Minerva könyvesboltban

Cluj-Kolozsvár,

Str. Regina Maria (Deák F.-utca) 1.

HARMONIUMOK

nagy választékban, művészi kivitelben már 10.000 lejtől kaphatók. — Németország legnagyobb és legjobb harmóniumgyárának képviselője

SIMON LÁSZLÓ

orgonakészítőnél

aki orgonakészítést, javítását és homlokzat sipok készítését jutányos áron vállalja.

Cím: **Simon László** Cluj-Kolozsvár, Str. Brătianu (volt Kiály-utca) 24.

Szőlőbirtokosok!

Mielőtt szőlőoltvány szükségletüket beszereznék, kérjék előbb szőlőoltvány és más szőlővesszőkről szóló értesítőmet, mely kimerülő utbaigazítást ad a mai örökítésre, ugyszintén a hiányok pótlására. Annál inkább kérje mielőbb, mivel bárkinek ingyen és bérmentve küldi azt meg **Hajdu István** puritán szőlőgazdálkodás és szőlőoltványtelepe **Ólosig-Bihardfőszeg Jud. Bihar**

Pásztortűz

Irodalmi folyóirat

Kiadóhivatal:

Cluj-Kvár, Strada Baron L. Pop
(v. Brassai-utca) 5 sz.

Minden magyar ember jegyezze jól meg,
hogy a magyar egyházak biztosító intézete a

„**Minerva Biztosító**“ R.-T.

tehát magyar köteleesség biztosítását ide átadni

MÉZŐGAZDASÁG:

ROVATSZERKESZTŐ: DR. SZÁSZ FERENC

Egy új állattápszerez.

Lapunkban többször irtunk a *vitaminok* fontos szerepéről az állatok takarmányozásánál. Azt is tárgyaltuk lapunkban, hogy többféle vitamin van és mindenik vitaminnak más élettani szerep jut.

Ujabban a vegyi tudomány mesterséges szerekkel igyekszik a vitaminokat pótolni. Szakferfiak végeztek hosszadalmas és gondos kísérleteket, hogy a mesterséges szerek értékét meg lehessen állapítani.

A szervezetre, élettani hatás tekintetében legfontosabb a „D” vitamin. Ennek a vitaminnak a hiánya okozza a *csontlággyulást*. Állatoknál a D vitamin hiány következtében *bőrbajok*, *fejlődési rendellenességek*, *étvágytalanság* és *rossz szokások* lépnek fel. Csupán néhány gyakorlati esetre mutatunk rá az elmondottak igazolására. A malacok *csökkenését* és *koszosságát* a D vitamin hiánya okozza. Juhoknál kellemetlen rossz szokás a *gyapjúrázás*. Ez is akkor harapódzik el a juhok között, ha a juhok által fogyasztott takarmányban nincs elegendő D vitamin.

A D vitaminból az állati szervezetnek nagyon kevés kell, de ha ez a kevés a takarmányból hiányzik, annak kellemetlen következményei a fentebb ismertetett betegségek vagy rossz szokások formájában jelentkeznek.

A zöld takarmányok közül a *lóhere* és *lucerna* tartalmazzak megfelelő mennyiségű D vitamint. A lóhere és lucerna széna csak akkor vitamindus, ha teljesen esőmentesen megszült el a széna.

A téli takarmányozás idején tehát a leggyakoribb esetben a D vitamin pótlásáról kell gondoskodnunk.

A vegyi tudomány haladásával sikerült megalkotni olyan készítményt előállítani, amelyik-

ben sok D vitamin van és minden tekintetben alkalmas arra, hogy ezt a takarmányokból rendszeren hiányzó értékes anyagot pótolja. A szer neve: „Pekk”. A „Pekk”-et Magyarországon gyártja a *Chinoin* vegyészeti gyár. A szerrel végzett takarmányozási kísérletek rendjén beigazolódt, hogy a „Pekk” nagyon előnyösen hat az állatok fejlődésére. A szerrel nemcsak gazdaságokban végeztek kísérleteket, hanem tudományos intézetekben is a legalaposabb és legszigorubb bírálatnak vetették alá a „Pekk”-kel takarmányozott állatokat.

Mind a gyakorlati gazdák, mind a tudományos kutatók véleménye egyaránt kedvező az új szerre nézve. Kipróbálták fejlődésben levő állatoknál, felnőtt állatoknál, sőt az is beigazolódt, hogy bizonyos betegségek lefolyására is rendkívül kedvező hatással van a „Pekk”. Az is kiderült, hogy a legsilányabb minőségű, esőverte szénát jól ki lehet használni, ha mellette „Pekk” tápszert adunk az állatoknak. Ennek óriási jelentősége van vemhes állatok és fejős tehének takarmányozásánál.

Lapunk legközelebbi számában a „Pekk”-el kapcsolatban a legidősebb kérdéseket fogjuk ismertetni. Tárgyalni fogjuk, hogy milyen haszna mutatkozik a „Pekk” takarmányozásának a *sertéseknél*, *baromfiaknál*? Különösen kiemeljük majd azokat az előnyöket, amelyek a sertéshizlalásnál és a tyukok tojáshozamának fokozásánál mutatkoznak. Minden számító gazda megállapíthatja majd az elmondandókból, hogy a „Pekk”-et haszonnal lehet alkalmazni az állatok takarmányozásánál.

GAZDÁK, SZERVEZKEDJÉTEK!

Marosmegyei gazdák panasza a parlamentben.

A marosmegyei katonai lórekvírálásokkal kapcsolatban dr. György József magyarpárti képviselő a következő kérdést intézte a földmivelésügyi miniszterhez:

Van szerencsém közölni a földmivelésügyi miniszter ural a következőket: Az október hóban tartott hadgyakorlatok céljaira Marosmegyéből 1000 darab lovat igényeltek. A ló kiválasztás céljaira a járási székhelyeken szemlélt tartottak, erre az összes lovakat elő kellett állítani. Az itt kiválasztott lovakat október közepén Marosvásárhelyre kellett vinni az ezredekhez, ahol a szükséges mennyiséget az egyes ezredek megkapták, a többit pedig hazabocsátották a szolgabírák kijelölése alapján. Október végén a lovak visszakerültek Marosvásárhelyre, de valamennyien legyengülve, betegen. A lovak gazdái egy lóért hánmmal együtt napjára 30 lej t kaptak, míg nekik, ha más igás állatot vettek bérbe, napi 100 lej t kellett fizetniök. A megye földmivelő közönsége azon a véleményen van, hogy igás erejének ilyen igénybevétele még törvényes alapon sem igazságos. Kérem ezek alapján a miniszter urat, nem gondolja-e, hogy jó volna ezen a helyzeten változtatni, esetleg törvényhozási úton?

A szatmári gyűlés határozatai az állatkereskedelem fellendítése érdekében. Az Országos Magyar Párt október 26-án Szatmáron tartott nagygyűlésén az állattenyésztés és állatkereskedelem kérdései tárgyában Desbordes Ernő terjesztett elő határozati javaslatot, melyben javasolja: 1. Az állatkiviteli tilalmak, vámok, illetékek, taxák és minden az állatkivittelt korlátozó in-

tézkedések törlését. 2. Állati termékeknek hus, zsir, tojás, vaj, gyapju stb. teljesen szabad vám és illetékmentes kivitelét. 3. Külföldre irányított állatok és állati termékek vasuti dijszabásának kedvezményezését. A szállítások biztosítását és gyorsítását. 4. Állatok és állati termékeknek csak is rendészeti és egészségügyi intézkedésekkel korlátozott, egyébként teljesen szabad forgalmát az ország területén. 5. Mindenféle ármaximálás azonnali megszüntetését. — 6. Kereskedelmi szerződések kötését. 7. Az állategészségügyre és átviteli dijszabásra egyezmény létesítését. 8. Gyógyszerek behozatali tilalmának törlését, vámmentességét. 9. Tenyészállatoknak vámmentes behozatalát, vasuti szállításának kedvezményezését. 10. Közteenyésztésre szánt apaállatok fokozottabb ellenőrzését, a meg nem felelők kicselejtését. 11. Mezőgazdasági termelő, fogyasztási és értékesítési szövetkezetek létesítésének állami támogatását és adókedvezmények akadálytalan elismerését.

Külföldi baromfi kiállítások tanulságai. Külföldi baromfi kiállításokon a tisztá vérű nemes baromfiakkal szemben mindinkább előtérbe kerülnek a keresztezett baromfiak. Ezeknek előnye az, hogy edzettebbek, az illető vidéknek éghajlati viszonyaihoz hozzá vannak szokva, továbbá keresztezés segítségével a legolesőbban végezheti el bárki baromfi állományának feljavítását. A mai nehéz gazdasági viszonyok között, amikor a baromfitenyésztés segítségével gabonáinkat jól tudjuk értékesíteni, nagy jelentősége van a baromfiállomány keresztezése segítségével való feljavításnak. Viszonyaink között a kacsák keresztezésére *C h a k i K a m p-*

b e l r u c a f a j t a v a l ó , a t y u k f é l é k k e r e s z t e z é s é r e p e d i g a V ö r ö s I s l a n d t é s L e g h o r n f a j t á k a l k a l m a s o k . A k i k b a r o m f i á l l o m á n y u k a t k e r e s z t e z é s u t j á n f e l a k a r j á k j a v í t a n i , f o r d u l j a n a k a k ö v e t k e z ő c i m h e z : ö z v . B o d o r Á k o s n é , A i t o n - A j t o n , j u d . C l u j - K o l o z s m e g y e , d r . S á n d o r B é l a u r c i m é n .

PIAC

Zöldségárak Kolozsváron.

Murok 2 lej kilója, zeller 1 lej darabja, hagyma 4 lej kilója, káposzta egy fej 3 lej, vörös káposzta 5 lej, retek 1 lej darabja, sütőtök darabja 6 lej, cékla 1 lej, petrezselyem 5 lej kilója, kalarábé 1 lej darabja, fokhagyma 15 lej kilója, kelkáposzta 2 lej darabja, krumpli 2 lej kilója, torma 2 lej kötése.

Gyümölcsárak Kolozsváron.

Alma közönséges I. oszt. 14 lej, II. oszt. 10 lej, alma faj I. oszt. 18 lej, II. oszt. 12 lej, körte I. oszt. 18 lej, II. oszt. 13 lej, dió 25 lej kilónként.

Alma és dió árak Erdélyben

A rossz almatermés következtében az ideai almaárak nagyban tétel eladásánál 8—13 lej között váltakoznak. A dió ára 20—25 lej kilónként, a dióbél eléri a 80 lejes árat is.

Tej- és tejtermék árak Kolozsváron.

Tehéntej litere 8, hivalytej 12, tejszín 50, teavaj kilója 110, főzővaj 80, tehénturó 30, juhturó 48, csemegesajt 120 lej kilónként.

MULATTATÓ

MIATYÁNK.

unk, atyánk, az ég lakója,
csillagoknak alkotója,
Ki fentartod mindenütt a rendet:
Becsőség a te nevednek!

szíves igazak, jók, akik élnek,
mindenható, csak benned remélnek.
Te vagy az ő buzgó imájok:
Mih, jöjjön el a te országod!

Erős vagy, jó vagy, bölcs vagy:
Felátásod mindent igazgat.
Adsz örömet, csapást, kegyelmet:
Te akaratod legyen meg!

Parasz sosem jön ajkunkra;
Csak te ne hagyj soha magunkra,
Mih, ki élni engedsz, add nekünk meg
Mih, a s mindennap a kenyerünket!

Mih, ha a büntől (hisz gyöngék vagyunk mi!)
Nem birunk néha szabadulni,
Mih, bár a fenyítés téged illet:
Bocsásd meg a mi vétkeinket!

Mih, mivel gyöngék vagyunk a jóra:
Legyen hát vétkeink adója,
Mih, hogy amidőn felebarátunk
Mih, bánt, néki szívből megbocsátunk.

Mih, száz fájdalomnak, száz veszélynek
Mih, kkon megy itt a test s a lélek.
Mih, de mi fogjuk kerülni mindet,
Mih, csak meg ne kísérts soha miinket!

Miatyánk! büntess hogyha kell, de
Taníts imára, türelemre.
Mih, ki örök, égi dicsben állsz fenn:
Mih, bants meg a gonosztul! Amen!

Reviczky Gyula.

A bérésgyerek.

— Egy orvos feljegyzései. —

Hideg novemberi eső szakadt. Miháldi felől kergette a szél a felhőket, az utat szegélyező hatalmas jegenyefák ide-oda hajladoztak. Csak az imént érkeztem meg a harmadik faluból.

Az ajtó előtt újra szekér állt meg.

Ambrus, az öreg béres, nyit be a szobámba.

— Alázatos tisztelettel kérem a téns urat, ha a Jóska gyereket megnézné. Elhoztam volna, de hogy a hideg szél fuj, nem mertük felrakni a szekérre... az anyja nem engedte. Nagyon szereti a fiát.

— Gyerünk, Ambrus.

Ötnegyed óráig tartott az út. Az őszi eső elmosta a kavicsot az országút gödréből, szörnyen hepe-hupás volt, Ambrus nógatta a lovakat s végre megérkeztünk.

Az alacsony, vert padlóju béresházban feködött a beteg gyermek. Nem lehetett több hat esztendősnél. Olyan csodaszép gyermek volt, hogy a király is megirigyelhette volna.

Láztól piros volt a két orcája, a szem csak úgy égett.

Az édesanyja ült az ágya szélén, egy mázas tálban vizes rongyot csavargatott s azt akarta a fejére tenni.

Mihelyt a fiu meglátott, erővel fel akart ülni, hogy kezét csókoljon és illedelmesen köszönjön.

— Hadd el, Jóska, maradj te csak szépen az ágyban.

Megvizsgáltam. Erős tüdőgyulladás volt a szegény fiúcskának.

— Gyógyítson meg doktor ur!...

Ránéztem a fiúcskának végtelen értelmes arcára. A szeméből kilobogott a lelke, amely ilyen korán szárnyakat öltött...

Nem én, de a jóságos természet rántotta vissza a sir széléről, no meg az anyja szeretete.

Az anyai szeretet!... Milyen sokszor s milyen nagynak láttam én ezt az életben. Leborulok előtte s gyarlóságát érzem minden más földi dolognak. Az emberész minden alkotása hivságos emellett. A nyomoruság hajlékában is ott világít és melegít a maga egész fenségében.

Ez a parasztfiu azóta gyakran járt el hozzám. Egyszer egy pár csirkét hozott, letette a konyhába s azzal elment; máskor nagy, kék

kendőbe kötve körtét, almát hozott, s alig mult el egy hét, hogy valami aprósággal ne kereste volna a kedvemet.

Ha utam a falun keresztül vitt, meg-megálltam a béresház előtt, benéztem. Jóskát egy öreg, imádságos könyvbe mélyedve láttam.

— Mit csinálsz, fiu?

— Olvasok, doktor ur.

— Értesz hozzá?

— Ismerem a betűket.

— No, próbáld meg!

A fiu megtanult magától olvasni.

Megtörtént az is, hogy felvettem a székre s magammal vittem. Utközben elbeszélgettünk. A kis mezitlábás fiu valóságos barátommá vált.

Kivallotta apránként nekem, hogy ő, a mennyi könyv a világon van, mind, de mind elolvassa. Hogy látta a tanító ur szobájában a vastag könyveket, amelyekre, arany betűket festettek s azok neki nagyon megtetszettek.

— Mi szeretnél lenni, Jóska? — kérdeztem tőle egyszer.

— Hát... hát doktor. Azt szeretném, ha a világon minden betegséget meg tudnék gyógyítani.

*

Ősszel Jóska, a béres gyereke is bekerült az iskolába.

Bezzeg őt nem kellett kötéllel hajtani. Nem is azért járt el, hogy az iskola udvarán a földhöz veresse a pajtásait, hanem buzgósággal és határtalan tanulás-vágygyal leste a szót az öreg rektor ajkairól.

Hőfürgeteges napokon is elment az iskolába. Rongyból boeskort kötött a lábára s úgy indult el a tanyáról. Az édesapja eleget szidta:

— Maradj itthon, te gyerek, mert a szél a világ végére fúj.

Jóska nem maradt. Az édesanyja rendszeren pártját fogta:

— Már hogyne menne szegényke; ha olyan nagyon szereti az iskolát, bizony, menjen és tanuljon.

A vén rektor ilyenkor bevitte a jó meleg szobába.

S aztán tavasszal exáment kellett tartani, meghívott a tanító engem, meghívta a tiszt-

tartót, az ispánt, a kasznárt és én elesaltam az öreg bárót is, az emberséges, jószívű öreg bárót, aki már husz év óta elzárkózva élt nem törődött senki emberfiával, csak órák kertjével és ménésével.

Nekem pedig az moioszkált a fejemből, hogy azt a Jóska gyereket valahogy szárnyal segítem. Hadd lássa az öreg báró, hogy a rasztgyerekekben is van ész, amelyet kár pangon hagyni.

Az öreg báró a kedves vizsláját is elhozta az exámenre. A kutya ugyan nem való ilyen parádés alkalommal az iskolába (talán máskor sem), de hát olyan nagy ur azt tehet a maga uri dominiuma területén, ami neki tetszett.

A vizsgán az a hallatlan dolog történt meg, hogy amikor a Jóska gyerek felelt a vizsla elkezdett nyugtalankodni, az öreg báró pedig így szólt a fiuhoz:

— Megállj, gyerek, hadd hajtsam ki először ezt a kutyát!

És a báró kihajtotta kedves vizsláját nagy figyelemmel hallgatta a béresgyerekek talpraesett feleleteit.

A végén pedig hajtogatta a fejét, hozzáhajolt és a fülembe sugta:

— Ebből csinálunk valamit, doktor.

Ez a néhány szó eldöntötte Jóska sorsát. Áldottak legyenek azok a nagy urak, akik a kellő időben kinyujtották jótévő kezüket, hogy felistápolják a szegény ember gyermekeit. Régi időknek tisztos hagyománya ez, s régi idők papjai s irástudói között mindig akadtak szegény fiuk, akiket nagy urak jóakaratú segített a boldogulás útján.

*

Husz esztendővel utóbb a doktori lakásba egy ifju orvos költözött be, aki híres egyetemeken tanult, tudásban gazdagon jött hazánkba. Egy fehérhaju béreshez szállott be — az édesapjához.

Az öreg báró már tiz éve pihent a családsirboltban, de a fiai éltek s barátságos kegyelmezzel szorítással fogadták az új — uradalmi orvosot.

Én pedig most, amikor e sorokat írok, büszke vagyok utódomra.

Rákosi Viktor

kérdések * Adomák

Részeg varjak.

Átálva felvidéki község-
lenős esemény történt. —
egy csapat varju valahol
pusztákhoz jutott. A varjak
még kifözött, szeszirtalmu
től megrészegedtek és el-
hullottak le a község ha-
ra. Mikor a községbeliek
kérték szedni a varjakat,
eltemessék, a varjak las-
sá éledni kezdetek és nagy
elrepült.

Böles kérdés.

Álló: A vakondok nagyon
s állat, mindennap test-
ük megfelelő mennyiségű
ny férget fogyaszt el.

Álló: Honnan tudja a va-
kond, hogy mennyit nyom?

Szellemes felelet.

Álló: Fáj-e még a fogad?

Nem tudom.

Álló: Hogyan állíthatasz ilyen ba-
gyot?

Álló: Hát honnan tudjam, mikor
am a fogorvosnál maradt!

Tanácsadó

...előfizetőink részére, akik
...ügyből kifolyólag ta-
...szorulnak, ezen rovatunk-
...szésgesen megadjuk a vá-
...Tekintettel arra, hogy
...őnknek a tanácsadást
...kell, felkérjük olvasó-
...hogy a beküldött tanács-
...levélhez mellékeljenek 20
...nyomcsés okéért bélyeg-
...ennek költségeit mi nem
...tjük. Ha a választ levél-
...tárnak, ezenfelül még kü-
...díj is beküldendő. Csakis
...relekre válaszolunk, ame-
...a 20 lej is esatolva van.
...nyadott, erőtlén, vérsze-
...bajos betegek részére
...Grasin erőtlápszer. La-
...állapján levő hirdeté-
...hívjuk a figyelmet.

Kérdés: Kérem a Tanács-
adóban közzé tenni, hogy a
paprika, meg a gyökérfélék álta-
lában milyen tápanyagot igé-
nyelnek tulsulyban? Meg a gyü-
mölc megféregesedésének véde-
kezéséről valamit. P. Gy.

Felelet: A paprikát nem lehet
a gyökérfélékkel egy kalap alá
venni, mert a paprika meleg-
fekvésű, erőteljes, *frissen trá-
gyázott*-földet kíván, míg a gyö-
kérféléket nem célszerű frissen
trágyázott földre vetni. A kony-
hakert helye forgója az, ha a
frissen trágyázott földre leveles
növényeket vetünk, míg a gyö-
ké- és gumós növényeket a *trá-
gyázás utáni évben* vetjük
ugyanarra a helyre. A 3-ik év-
ben a magot termelő növényeket
u. m. a hüvelyeseket (borsót,
paszulyt, lencsét), valamint a
mákot vetjük el ugyanoda. Hogy
milyen táplálóanyagot igényel-
nek ezek a növények tulsulyban?
Erre azt felelhetem, hogy mind-
ezek a növények első sorban ni-
trogént igényelnek, míg a magot
termelő növényeknek több fosz-
for kell, mert a nitrogéntrágya
főleg a levélképződést segíti elő,
míg a foszfor a magképzésre
van főhatással. Ami a gyümölcs
megféregesedése ellen való véde-
kezést illeti, örömmel konstata-
lom, hogy gazdaközönségünk
kezd már ezen kérdés iránt ér-
deklődni. Különösen az alma
megféregesedése ellen kellene
minden kerttulajdonosnak véde-
kezni, mert óriási az a kár, amit
az almamoly azáltal okoz, hogy
az almát megférgesíti. A védeke-
zést ott kell kezdeni, hogy a
gyümölcsfákat a tél folyamán,
amíg a fa nyugszik és benne a
nedvkeringés szünetel, vagyis
lombhullás után *dendrinnel* vagyis
gyümölcsfa-karbolineummal
kell alaposan bepermetezni. A
novemberi permetezéskor 15%-os
dendrint kell használni, míg a
tél végén történő permetezéshez
csak 5%-os oldatot célszerű venni.
Ujabbán a dendrin mellett a
ncodendrint is hozzák forgal-
omba, amelyet jobbnak monda-
nak az előbbinél. A téli perme-
táción kívül ajánlatos még ta-
vaszszal és esetleg még nyáron
is az almamoly ellen védekezni.
E végből az almafát „*Arzola 45*”

cimű arzéntartalmu oldattal kell
bepermetezni. Mindjárt virágzás
után kell az almafát arzollával
bepermetezni. 100 liter vízre
25—40 deka Arzollát számítanak.
A tavaszi permetezéskor arra
kell ügyelni, hogy minden egyes
kötődött kis gyümölcsöt be kell
permetezni, különösen pedig an-
nak a kelyhét, mert a férgese-
dést okozó pondró többnyire a
kelyhen keresztül rágja be ma-
gát a fiatal gyümölcsbe. A pon-
drósodás elleni védekezésre nézve
részletesebb utbaigazítást talál
kérdéstevő „*A gyümölcsfák be-
tegségei és ellenségei*” című fü-
zetben, melyet az Erdélyi Gazda-
sági Egyletnél (Cluj-Kolozsvár,
Str. Andrei Muresan-Attila-u. 10)
vagy kiadóhivatalunk utján is
be lehet szerezni. Ára 30 lej.

G. L. Ajánljuk, a kisajátított
földből ne vegyen, mert az még
nincs a haszonélvező tulajdonába
átírva, ki nem is tudja, hogy az
állam ingyen adta o a földet,
vagy kell érte valamit fizetni.

P. B. M. Kérvényének nem
akadtunk nyomára. Az iktató-
könyvben 45215—1930. szám alatt
van bevezetve, a következő sor-
számmal ellátott akták már mind
elintéztet nyertek, csak az Öné
nem, mert nem találták.

F. J. A Földhitelintézet műkö-
désének megkezdése a tavasz felé
várható, kölcsöneit is csak akkor
fogja kihelyezni. Arra a nagy
érdeklődésre való tekintettel kü-
lönben, mely a Földhitelintézet
iránt a gazdaközönség részéről
megnyilvánul, lapunk a Földhi-
telintézet kölcsöneinek elnyerési
módjairól és feltételeiről annak
idején kimerítően tájékoztatni
fogja az olvasókat.

Zs. I. Kara. A zöldség-eltevés-
ről lapunk 46. számában írtunk.
Az ott elmondottakon kívül még
a következőket tanácsolhatjuk.
Ha az eltett zöldség a pincében
homok között is megromlik, ugy
a pincében lehet a hiba. Leghelye-
sebb lesz ez esetben a zöldséget
szabadföldi veremben eltartani.
A zöldséget éppen úgy kell elver-
melni, mint a répát. A veremből
meleg napokon kell kiszedni az
1—2 hétre való zöldséget.

B. L. Irányadó az agrárhatá-
rozat és az, hogy a telekkönyvben
hogy van feltüntetve az erdőjog.

F. L. A kiutalt nyugdíjhoz joga van, tehát ha a helyi hatóságok nem tesznek eleget kérésének, forduljon az illetékes pénzügyigazgatósághoz, hivatkozva arra, hogy nyugdíj könyvecskéjét már megkapta.

H. J. Több tojáshozam eléréséhez igen fontos, hogy elsősorban szisztematikus tenyésztéssel rendelkezünk. Világos, délfekvésű ólak. Télen ivlámpával pótolni a napvilágot. Zabot csiráztatva adjuk, hogy téli zöldséggel etethessük a baromfit. Műtápeledek, keverve készen kaphatók a „Fauna” Állattenyésztők Szövetkezeténél Cluj-Kolozsvár, Cal. Victoriei (Kossuth Lajos-u.) 22, valamint kellő felvilágosítással ugyanott szolgálnak.

K. F. Hosszas eljárást igényel a nyugdíjkérdés rendezése, tehát várjon türelemmel. Ha majd elfoglalja új állását, sűrűsége meg, hogy okmányait kiállítsák. Egyelőre nem kell semmitől sem tartania, mert az áthelyezés, illetve a nyugdíjügy rendezése a minisztériumon is keresztül megy, tehát sok időt vesz igénybe.

K. L. Az egy koronás ezüst ára 6 lej, 2 K. 12 lej. 5 K. 30 lej. A tiz koronás arany értéke 540 lej, 20 K. 680 lej. Ebben az árban bármelyik kolozsvári ékszerész hajlandó átvenni a pénzdarabokat.

A. I. Akié a haszonélvezet, az fizeti az összes adóit az ingatlanok.

175, P. J. Kisiratos 345, P. J. Pankola 160, Cs. P. A. Magyar-nemegye 175, Cs. P. F. Magyar-nemegye 170, D. K. Ant 175, K. A. Fugyivásárhely 170, M. B. Belényes 345, N. P. Gyergyóújfalu 175, R. J. Csikszentmihály 175, S. A. Csikcsatóság 175, S. S. Comanest, 345, K. S. Sepsiköröspatak 175, P. J. Nagyajta 163, Zs. B. Nagybecson 175, Gy. G. Zabola 175, B. A. Lónyai-telap 175, R. M. Brád 175, P. F. Küküllődombó 175, H. S. Facsád 175, Sz. S. Ujbáline 175, B. M. Alsódéda 145, J. B. Székelyhodos 175, G. P. Mezőcsáva 175, R. I. Avasfelsőfalu 175, B. Szárazberek 145, F. F. Nagyszoban 175, K. I. Nagykaroly 175, P. G. Erzsébetkirály 175, Ifj. K. I. Somlyóujlak 175, J. J. Aranymező 175, H. D. Erzsébetbánya 175, H. F. Szentbenedek 175, T. F. Temesvár 175, **Agyagfalváról:** B. L., Cs. J. H. G., H. J., K. B. E., L. I., S. A., S. B., Sz. L. 170—170, B. M. Deécsfalva 170, J. J., K. D. Székelymagyaros 170—170 lej.

Szerkesztői üzenetek

A könyvnapár igénylők névsorának kiírását már megkezdtük s a naptár szélküldését pár nap múlva megkezdjük és pedig, amint a múlt heti számunkban jeleztük, Alsófcher, Arad, stb. megyékben lakó előfizetőink részére küldjük ki először s fokozatosan folytatjuk megyék szerint.

Még van ideje minden előfizetőnek a pénz beküldésére, mert a beérkezett előfizetési díjakat azonnal elküldjük s a pénz beküldését a naptárigénylők közé azonnal felvesszük. Még nem késő, mert ha a hátralevőt sürgősen beküldi, még karácsony előtt megkapja ingyen könyvnapárunkat.

G. J. Alsóesernáton, K. S. Érköri vélyes, B. M. Erszakási, T. E. Adorján, Z. B. Szilágyzóvány, G. G. Firtosmartonos, O. J. Küküllődombó, F. J. Magyarózd, K. S. Barátos.

Itt felsoroltak az új előfizetőkért lelkes és önzetlen támogatásukért fogadják mély tiszteletünket, hálánkat és köszönetünket. Bizalommal kérjük és várjuk további eredményes támogatásukat.

N. J. Sziveskedjék kérésével egyenesen az Országos Magyar Párthoz fordulni Cluj-Kolozsvár, Monostori-ut 18. sz. Válaszbélyogot mindenestire mellékeljen.

B. I. Harasztos. Beküldött versei nem ütnek meg a közölhetőség mértékét.

Régi előfizető, Sepsisztgyörgy. A gyümölcstermelők számára irt tanácsadóban a 204. oldalon van szó az almabor készítéséről. A 213-ik oldalon pedig el van mondva, hogy az almapálinkát legjobb almaborból párolni. Ugyanott a szilvóriumfőzés is le van írva. Sajnos, a könyv méretei nem engedték meg az eljárások részletesebb ismertetését.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: P. J. Petrozsény 100 r. 1930 dec. 31-ig), P. F. Küküllődombó 170, D. G. Mezőfele 225 (r. 1930 dec. 31-ig), Sz. J. Kisiratos 340, C. J. Ujvassánd 145, R. F. Boroshebes 170, Sz. P. Erdőhegy 175, L. Gy. Magyar-nemegye 345, N. J. Szalárd 175, Ö. B. I. Belényesujlak 100, A. I. Gyanta 95, Cs. J. Margitta 175, K. J. Élcsd 175, B. L. Mezőtelegd 115, Sz. I. Türkös 170, B. K. Brassó 170, A. J. Tekerőpatak 175, D. O. Bucearesti 265, K. J. Bethlen 175, B. E. Köpec 175, N. I. Sósmező 175, P. J. Lisznyó 175, E. M. Gyalár 175, B. J. Marosujvár 175, P. J. Jerszeg 95, B. J. Nagysármás 175, id. M. Gy. Backamadaras 175, K. J. Gy. Alsóbölkény 140, Sz. V. Józsefháza 175, K. J. Ture 170, O. K. Börvély 175, Ifj. Sz. M. Kömer 175, D. I. Temesrékás 175, B. A. Székelybethlonfalva 175, T. J. Makfalva 140, R. L. Simonyifalva

A szerkesztésért felel:
GYALLAY DOMOKOS

Apróhirdetések

Apróhirdetések tarifája: Minden szó 5, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb hirdetés 60 lej. Alap-írást keresők részére 20 szóig 5 lej. Előfizetőknek minden szó vastagabb betűvel 8 lej. Az apróhirdetési díj előre beküldendő.

Szőlő vagy gyümölcsteleptől figyelembe! Ha éghajlatunknak megfelelő, kipróbált és egészséges szőlő vagy gyümölcsfa oltvány akarnak ültetni, kérjenek árjegyzéket és tájékoztatót Tóthfalva és Társa oltványtelepéről Tárgyalás Mures-Marosvásárhely, Str. Szegeorge (Szentgyörgy-u.) 9.

Eladó 110 hold jó fekete föld 1200 ölével, 8000 lej holdanként. Turi Sándor, Chesereu-Erkész Szilágy.

Nemes vérű Leghorn kakasok Chaki kambell gácsérok eladó. Érdeklődők forduljanak öv. **Beodor Akosnéhoz, cím: Ajton-Ajtonjud Cluj (Kolozsm.), Sándor Béla ur leveleivel.**

szőlőoltvány, gyümölcsfa

amint gyökeres rippariportális
berlandéri szőlővesszőket meg-
bizható helyről telepítsünk.

Ánliuk 20 év óta fennálló

telepünkről garantált fajtiszta minden
telegségtől mentes dugyó keres
szőlőoltvány és gyümölcsfáinkat. —
tekintettel az évi nagy keresletre,
rekezzék rendeléseit mielőbb hoz-
sánk juttatni, minthogy a múlt évben
nyon sok vevőnket nem tudtuk
elégíteni. — Árjegyzéket kívánatra
menesen küldünk, mely a szőlő-
tetésről, valamint a káros növé-
gyek irtásáról sok hasznos tudni-
valókat tartalmaz.

Székely Gábor és Tan

szőlőoltvány és gyümölcsfa telep
Diosig-Bihardiószeg. (jud. Bihar.)

**Gazdasági Bank
és Takarékpénztár Rt.**

Cluj-Kolozsvár, Cal. R. Ferdinand
(v. Wesse'ényi Miklós-utca) 7. sz.

Fiókhintézetek:

Dej-Dés, Beclean-Bethlen,
Cehul-Silvaniei-Szilágycseh
Jibou-Zsibó, Zălau-Zilah.

Affiliált intézetek:

A Nagysenyedi Kisegítő Tak.-pénztár
R.-T. Aiud-Nagyenyed és ennek
Gloara-Marosujvári fiókhintézete. —

Saját tőkék:

60.000.000 Lei.

Foglalkozik a banküzlet minden
ágazatával. Átutalásokat bel- és
külföldre legelőnyösebben
és legpontosabban eszközöl. —

Engedélyezett devizahely.

Ingyen küldöm

szőlőoltvány és gyümölcsfa

Aranyjegyzékemet mely az egész ország-
ban a legolcsóbb árakat és minden
szőlőbirtokosra nézve megfizethet
len tanácsokat tartalmaz. — A saját
idejében ne vegyen addig oltványt
egy bármilyen fajta vesszőt, míg át
nem olvassa szőlészeti útmutatómat.

Cím:

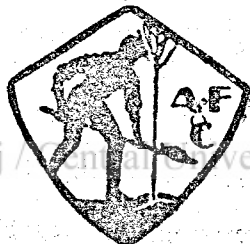
ZÜCS J. szőlőtelepe
Diosig-Bihardiószeg.
Jud. Bihar.

**Akinek rádiója van, vagy akar vásárolni,
ne mulassza el az alábbi könyvek beszer-
zéséről gondoskodni, mert ezzel rádió
ismereteit a leghatásosabban kiegészítheti:**

- Balogh Arthur: Kristály detektoros rádió készülék 96 lei
- Horváth László: A rádió amatőr kézikönyve — — 170 „
- Khayll és Rada: A rádió újdonságai 1926—1929-ig 17 „
- Milakovszky László: A rádiótelefon készítése — 96 „
- Molnár János: A rádiótelefon elméleti és gyakorlati
ismertetése: — — — — — 204 „
- Dr. Vajda Béla: Rádióismeretek — — — — — 25 „
- Zakariás: A rádió vezérfonala — — — — — 96 „

Megrendelhető a „MINERVA“ R.-T. könyvesboltjában
Cluj-Kolozsvár, Strada Regina Maria (volt Deák Ferenc-utca) 1. szám.

Ha rádiót akar vásárolni, kérjen árjegyzéket
a „MINERVA“ R.-T. rádióosztályától
Cluj-Kolozsvár, Strada Baron L. Pop (volt Brassai-utca) 5. szám.

AMBROSI, FISCHER & CO.

AIUD — NAGYENYED

Az őszi szállítás megkezdődött.
Aki biztos eredményt akar el-
érni, ültessen fákat, bokrokat
stb. az ősz folyamán. *ro-ro-ro*

Arjegyzeik kívánatra díjtalanul

**Aranyosgyéresi
Agyagipar R.-T.**

Ajánlja elsőrangú földgázzal
égetett hornyolt és hódfarku
tetőcserepét,

normál és németméretű
fali és kútfégláját

valamint elsőrendű különböző
méretben készült
alagcsöveit.

Cég és iroda: Turda—Torda.
Telefon szám: 107.

**Kolozsvári
Takarékpénztár és
Hitelbank Részv.-Társ.**

Cluj-Kolozsvár, P. Unirii (Főter) 7.

Betéteket előnyös kamat mellett
fogad el és rendszerint fel-
mondás nélkül fizet vissza. —
Olcsó kölcsönöket nyújt.

Fiókjai: Dej-Dés, Diciosánmartin-
Dicsőszentmárton, Alba-Julia-
Gyulafehérvár, Târgu-Murăş-
Marosvásárhely, Oradea—Nagy-
várad és Timişoara—Temesvár.

Saját tőkéi 143 millió lei.

Affiliált intézetei:

Tordaaranyos várm. Tak.-pénztár
Rt. Turda-Torda, Alsófehérvárm.
Gazdasági Bank és Tak.-pénztár
Rt. Aiud-Nagyenyed, Udvarhely-
megyei Tak.-pénztár Odorheiu
Székelyudvarhely és Cristur—
Székelykeresztúr, Szászrégen-
vidéki Tak.-pénztár Rt. Reghin-
Szászrégen, Népbank Rt. Hued n-
Bánffyhungad és Szamosujvári
Hitelbank Rt. Gherla—Sz-ujvár.

Minden bankügylet
a legelőnyösebben végez.
Áruraktárai a vasut mellett.

Ha sikert akar elérni, úgy
hirdessen a
„MAGYAR NÉP“-ben!

Lesoványodott, erőtlén,
vérszegény, tüdőbajos
betegek részére áldás a

„GRASIN”

erőlápser. — Étvágy ja-
vító, erősítő, vérképző
hatása szembeűnő.

Kapható: gyógyszerárakban és Dr. Nagy Árpád gyógyszerárakban
Cluj-Kolozsvár, Calea Măjilor. — Egy doboz 120 lei. Postán küldve
135 lei. Egy teljes kurához 5 doboz 600 lei bérmentve, utánvétellel.
Használati utasítás minden dobozhoz mellékelve.

„Transsylvania” Honv. Rt.

Cluj-Kolozsvár.

Fiókiintézetek:

Torda,
Gyulafehérvár,
Marosujvár,
Maroshévíz,
Ditró,
Mócs

Gyergyószentmiklós,
Csikszereda,
Csikszentmárton,
Kézdivásárhely.

Kirendeltségek:

Aranyosgyéres.

Elfogad betéteket, leszámítol
váltókat és bárhova
teljesít átutalásokat,
meghitelezéseket.

Huzás december 21-én.

Boldog karácsonyi ünnepeket

szerez magának és családjának, ha sietve megvásárolja a
kolozsvári Mentő-Egyesület sorsjegyét és december 21-én
megnyeri az

1 millió L. készpénz főnyereményt

vagy a 2182 kizárólag készpénz nyeremény valamelyikét.

A nyereményt az »Albina Bank« azonnal fizeti.

Sorsjegy bármely városban és a Hangya szövetkezetekben
vásárolható, de 117— lei előzetes beküldése ellenében a
Sorsjegyiroda Cluj-Kolozsvár, Strada Memorandului
(Unió-utca) 16. szám elküldi postán vidékre is.

Köhögés, Hurut, Tüdőbetegség

ellen minden esetben bevált a

SIROMALT

gyógyszer, mert az összes gyógyanyagokat tartalmazza, amelyeket
a leghíresebb orvosok ezen betegségek ellen ajánlanak. —
A Siromalt állandó és rendszeres használata által meggyógyul
a hurut, elmúlik a köhögés és enyhül a tüdőbaj. — Az étvágy
megjavul, az életkedv fokozódik, a jó arcszín és a testi erő
teljes egészében visszatér. — A Siromalt olcsó, jóízű, tápláló,
malátás készítmény, amely minden patikában kapható. —
Ha köhög, gyakran hurutos, azaz gyenge tüdejű, írjon a

Gea-Krayer B.-F. Laboratorium, Timişoara-Temesvár 25.
címeirengyen fűzetéit, hogy meg tudja, mit kell tennie ezen bajok ellen.

